

PARTNERSKA INICJATYWA MIAST

ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ MIAST

Partnerska Inicjatywa Miast (PIM) to projekt strategiczny Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej. Jego celem jest wzmacnianie kompetencji miast i administracji centralnej

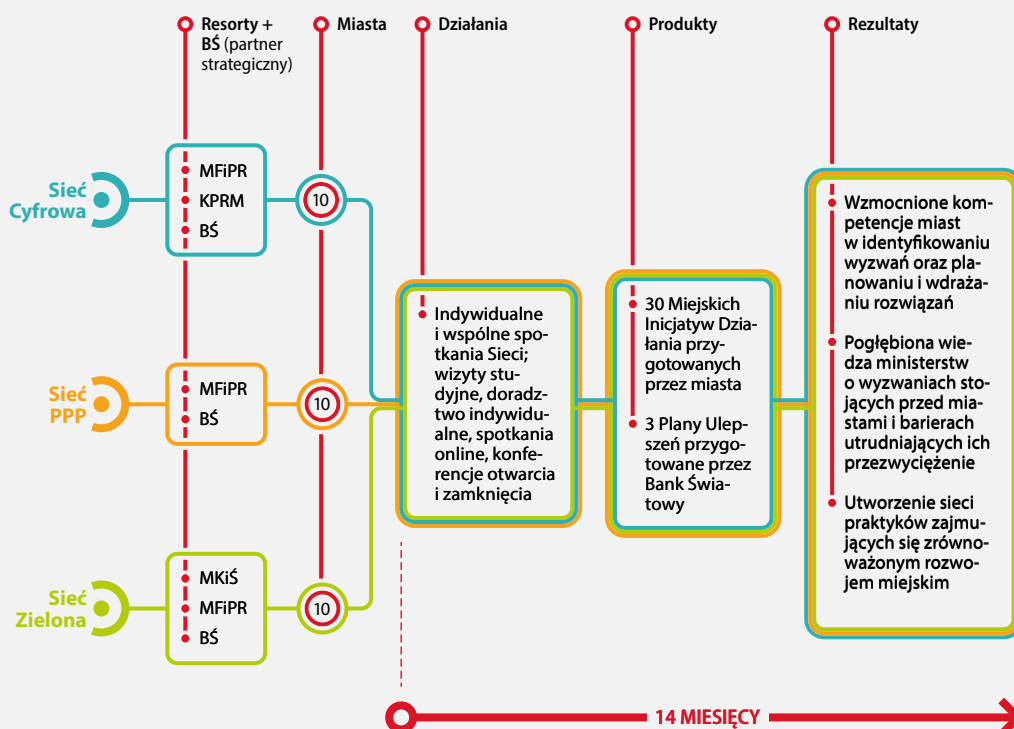
w wybranych obszarach tematycznych (tzw. Sieciach) związanych ze zrównoważonym rozwojem miast oraz tworzenie sieci kontaktów nastawionych na współpracę i wymianę wiedzy.

● PIM koncentrował się na trzech obszarach tematycznych: zielonych inwestycjach miejskich (Sieć Zielona), partnerstwie publiczno-prywatnym jako narzędziu realizacji miejskich inwestycji (Sieć PPP) oraz rozwiązaniach

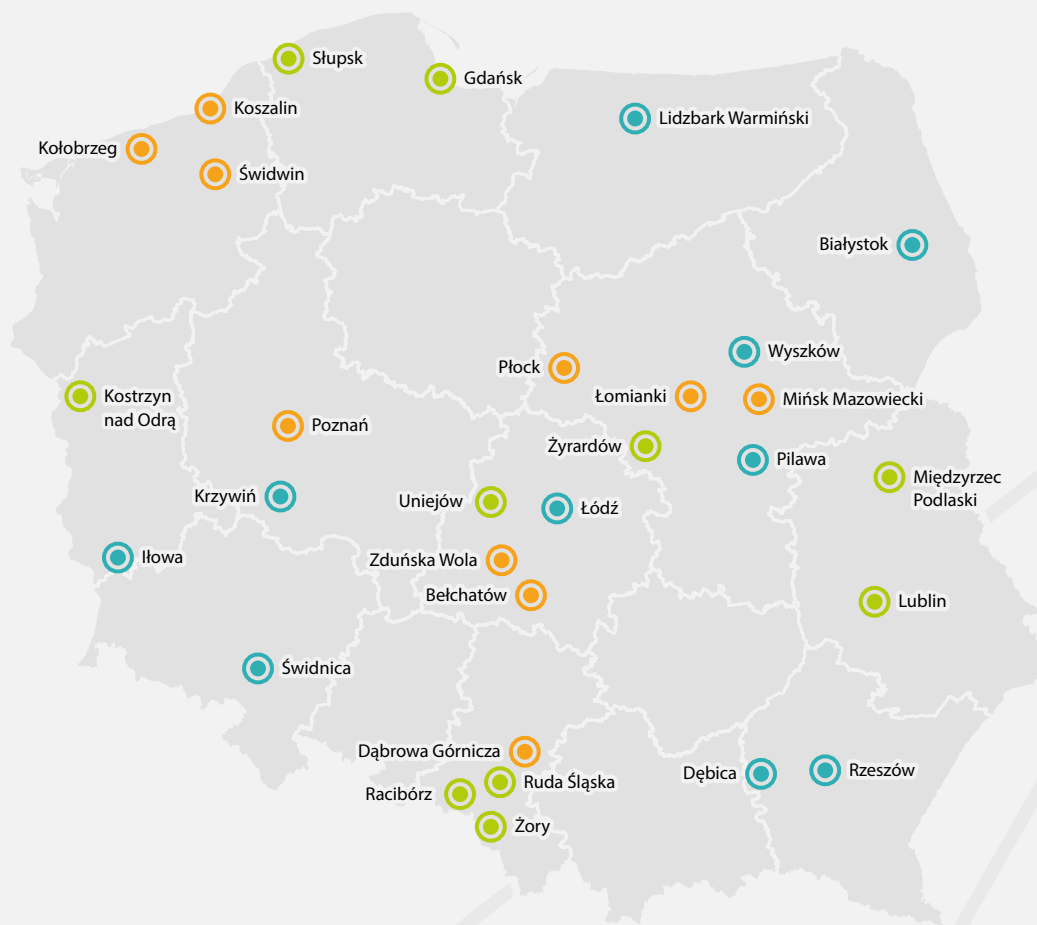
cyfrowych dla miast (Sieć Cyfrowa). Tematyka PIM została wskazana przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej i wynika z globalnych i krajowych wyzwań, które stoją przed miastami dążącymi do zrównoważonego rozwoju.

W każdym z obszarów tematycznych pracowało 10 miast (każde z miast pracowało w jednej Sieci). Miasta w PIM były zróżnicowane: od miast małych (ok. 2 tys. mieszkańców), przez średnie, aż do dużych (ponad 500 tys.). Część z miast miała znaczne doświadczenie w tematyce Sieci, część dopiero stawiała w niej pierwsze kroki. W ramach Sieci Tematycznych miasta pracowały nad własnymi, oddolnie wybranymi wyzwaniami dotyczącymi zrównoważonego rozwoju, przy wsparciu ekspertów Banku Światowego oraz innych miast z Sieci. Prace Sieci obejmowały różne formaty spotkań: cykl kilkudniowych warsztatów, zagraniczny wyjazd studyjny, doradztwo indywidualne oraz spotkania online.

GŁÓWNE ELEMENTY PIM

MIASTA UCZESTNICZĄCE W PIM (2021 – 2023)

Sieć
Cyfrowa

Sieć
PPP

Sieć
Zielona

Produktem PIM 2021 – 2023 jest 30 Miejskich Inicjatyw Działania i trzy Plany Ulepszeń

● Miejska Inicjatywa Działania (MID)

to syntetyczny, operacyjny dokument, opisujący wybrane przez miasto wyzwanie i sposób jego rozwiązania. Zawiera propozycje konkretnych działań, harmonogram, opis interesariuszy, plan komunikacji itp. Dokumenty MID zostały przygotowane indywidualnie przez każdy z dwuosobowych zespołów miejskich przy wsparciu ekspertów Banku Światowego.

● Plany Ulepszeń (PU)

to zbiory rekomendacji dla administracji centralnej w zakresie tematyki poszczególnych Sieci, które zostały opracowane przez zespół Banku Światowego. Plany Ulepszeń identyfikują bariery, które utrudniają miastom wdrożenie rozwiązań w tematach poruszanych przez każdą z Sieci oraz zawierają proponowane działania służące poprawie systemowych ram i instrumentów wsparcia dla miast. Rekomendacje są wzbogacone opisem dobrych praktyk.

● **Rezultatami PIM są wzmocnione kompetencje zaangażowanych miast i ministerstw oraz stworzona społeczność miejskich praktyków.**

Sieć Cyfrowa

Rozwiązania cyfrowe pomagają miastom zwiększać skuteczność i efektywność ich funkcjonowania w wielu wymiarach, przyczyniając się m.in. do poprawy jakości inwestycji i usług miejskich, podnoszenia standardu życia mieszkańców czy zwiększania atrakcyjności miasta dla mieszkańców i inwestorów.

Rozwiązania cyfrowe mogą przyspieszyć podejmowanie decyzji, zapewnić bezpieczeństwo i aktualność danych, odciążyć mieszkańców od przekazywania tych samych informacji w różnych urzędach, w czasie rzeczywistym monitorować dużą ilość danych i wesprzeć optymalizację wydatków, np. na energię.

TEMATYKA MID SIECI CYFROWEJ

- Białystok** • Zintegrowane zarządzanie miastem poprzez zwiększenie integracji rozwiązań informatycznych
- Dębica** • Poprawa bezpieczeństwa przestrzeni publicznej miasta Dębicy
- Iłowa** • Zintegrowany system zarządzania informacją jednostek administracji publicznej w gminie Iłowa
- Krzywiń** • Zwiększenie integracji cyfrowej poprzez integrację systemów w Elektronicznym Biurze Obsługi Inwestora
- Lidzbarsk Warmiński** • Zbudowanie systemu integrującego dane z zakresu informacji przestrzennej, monitoringu, komunikacji miejskiej oraz zarządzania kryzysowego
- Łódź** • Konceptualizacja Portalu Mieszkańca
- Piła** • Wypracowanie rozwiązania IT w celu likwidacji nieszczelności systemu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi
- Rzeszów** • Cyfryzacja procesów biznesowych występujących w Urzędzie Miasta Rzeszów
- Świdnica** • Opracowanie Architektury Informatycznej Miasta w zakresie nieruchomości należących do miasta
- Wyszków** • Uszczelnienie systemu wymiaru i poboru opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi poprzez opracowanie rozwiązania IT

Tematyka MID miast Sieci Cyfrowej mieści się w obszarze szeroko rozumianej cyfryzacji sfery publicznej. Rozwiązania przygotowane przez miasta są skalowalne i wpisują się w obszary horyzontalne związane z integracją danych, otwieraniem danych, opisem i analizą procesów oraz cyberbezpieczeństwem.

Dwa wyzwania szczególnie istotne dla miast Sieci Cyfrowej PIM to: usprawnienie wewnętrznego działania administracji miejskiej (dane, procesy) oraz optymalizacja zarządzania zasobami w celu generowania oszczędności. Natomiast trzy główne rozwiązania opracowane w ramach MID i częściowo wdrożone przez miasta to:

1 **Architektura Informatyczna Miasta (AIM)** to układ nerwowy cyfrowego miasta; opisuje, jakie dane i systemy teleinformatyczne miasto posiada oraz ich wzajemne powiązania i wykorzystanie. AIM pozwala na i) optymalizację procesów w urzędzie miasta (np. ograniczenie ilości danych wymaganych od mieszkańców), ii) spójny rozwój rozwiązań cyfrowych w mieście (optymalizacja wydatków) oraz iii) połączenie systemów administracji centralnej z systemami miejskimi tak, aby

wymiana informacji w obu kierunkach odbywała się automatycznie (minimalizacja błędów, większe bezpieczeństwo).

2 **Modele procesów** opisują kroki i informacje potrzebne do przeprowadzenia danego procesu (np. wydanie decyzji), te z kolei są podstawą do opracowania systemów informatycznych (np. AIM), które optymalizują przepływ informacji w urzędach miast.

3 **Digitalizacja monitorowania i zarządzania zużyciem mediów** (np. prądu, ogrzewania, wody w budynkach publicznych) pozwala na optymalizację zużycia i generowanie oszczędności dla samorządów, a także umożliwia automatyzację zarządzania mediami i detekcję nieprawidłowości (np. optymalizacja fakturowania czy weryfikacja mocy zamawianych).

● Główne systemowe rekomendacje z prac Sieci Cyfrowej dotyczą:

1 potrzeby wypracowania spójnej, zrównoważonej i skutecznie komunikowanej wizji cyfryzacji JST — w formie strategii opracowanej na poziomie administracji centralnej — z krótko-, średnio- i długoterminowym harmonogramem wdrożenia

2 realizacji pilotażowych wdrożeń w obszarze związanym z cyfryzacją JST jako źródła praktycznej wiedzy służącej wypracowywaniu standardów, metodyk i referencyjnych rozwiązań do szerszego wykorzystania przez JST

Sieć PPP

Polskie miasta są otwarte na wykorzystywanie nowych sposobów finansowania przedsięwzięć rozwojowych. Pomimo znaczących inwestycji zrealizowanych w miastach w ciągu ostatnich 20 lat, potrzeby związane z rozbudową, modernizacją i podnoszeniem jakości i efektywności miejskiej infrastruktury i usług pozostają wysokie. Ich zaspokojenie skłania miasta do poszukiwania innych źródeł i instrumentów finansowania, niż tylko europejskie granty.

ETAPY PRZYGOTOWANIA PROJEKTÓW PPP

W dobie niepewności post-pandemicznej, spotęgowanej kryzysem geopolitycznym i spowolnieniem gospodarczym, PPP — jako formuła finansowania oparta na długoterminowej, stabilnej umowie oraz transparentnym budżecie i podziale zadań i ryzyk między partnerem publicznym i prywatnym — ma szansę stać się ważnym narzędziem rozwoju miast. Miasta Sieci PPP podkreślały, że jeśli projekt nie zostanie zrealizowany w formule PPP, to w wielu przypadkach — z dużym prawdopodobieństwem — nie zostanie zrealizowany wcale.

Rdzeniem prac Sieci PPP był proces przygotowania i realizacji przedsięwzięć zorientowanych na wybudowanie infrastruktury, jej utrzymanie i/lub świadczenie usług publicznych w formule PPP w trzech sektorach:

- 1 Budowa, modernizacja i utrzymanie budynków użyteczności publicznej** (ratusz, centrum usług administracyjnych, oddziały przedszkolne)
— KOŁOBRZEG, KOSZALIN, ŚWIDWIN, BEŁCHATÓW, ŁOMIANKI
- 2 Budowa, modernizacja i utrzymanie infrastruktury transportowej** (drogi lokalne, trasy tramwajowe, parkingi wielopoziomowe)
— POZNAŃ, MIŃSK MAZOWIECKI, ZDUŃSKA WOLA
- 3 Rewitalizacja zdegradowanych części centrów miast** (poprzemysłowej części miasta)
— DĄBROWA GÓRNICZA, PŁOCK

Główne obszary wsparcia doradczego dla miast dotyczyły:

- 1 Optymalnego podziału zadań i ryzyk** w planowanych projektach PPP
- 2 Strukturyzacji projektów PPP w oparciu o model wspólnej realizacji kompleksowych przedsięwzięć**, obejmujących proces budowy infrastruktury oraz jej utrzymania i/lub zarządzania
- 3 Budowania efektywnych strategii komunikacji z kluczowymi interesariuszami**

Wnioski i rekomendacje

Najważniejsze wnioski i systemowe rekomendacje z prac Sieci PPP dotyczą identyfikacji rozwiązań, które zwiększą atrakcyjność formuły PPP dla samorządów. Kluczową kwestią jest obniżenie kosztów finansowania projektów PPP za pomocą odpowiednich mechanizmów gwarancyjnych. Inne pożądane obszary działania to promocja i wsparcie dla pakietowania projektów PPP oraz realizacji projektów hybrydowych (z wykorzystaniem finansowania UE), jak również wzmacnianie potencjału miast w obszarze PPP, np. poprzez tworzenie ponadlokalnych centrów kompetencji PPP.

Sieć Zielona

Współcześnie miasta w coraz większym stopniu mierzą się z presją urbanizacji, która przejawia się zagęszczaniem zabudowy, wypieraniem zieleni z miast oraz chaotycznym „rozlewaniem się” zabudowy na tereny podmiejskie. Procesy intensywne zagospodarowania terenów i nadmiernego zasklepienia gruntów (np. zabetonowywanie placów, chodników) powodują szereg negatywnych konsekwencji, dodatkowo pogłębianych przez zachodzące zmiany klimatu.

TEMATYKA MID MIAST SIECI ZIELONEJ

- **Gdańsk** — Popularyzacja dobrych praktyk w zakresie zazieleniania małych miejskich przestrzeni
- **Kostrzyn nad Odrą** — Rozwój zieleni przyulicznej i osiedlowej
- **Lublin** — Zielone Serce Miasta
- **Międzyrzec Podlaski** — Zielony Międzyrzec — poprawa jakości kapitału przyrodniczego i społecznego poprzez zazielenianie miasta
- **Racibórz** — Systemowe i pilotażowe rozwiązania w zakresie adaptacji do zmian klimatu
- **Ruda Śląska** — Zielona droga czarnego miasta — połączenie dwóch dolin rzecznych przemysłowego miasta terenami zielonymi
- **Słupsk** — Opóźnienie spływu wód opadowych przez inwestycje w błękitno-zieloną infrastrukturę i obiekty małej retencji na Podgrodziu i Osiedlu Zachód
- **Uniejów** — Zielony Uniejów — wzbogacenie Uniejowa w zieloną infrastrukturę
- **Żory** — Zielona transformacja osiedla pogórniczego Gwarków
- **Żyrardów** — Zielony Żyrardów — od edukacji do rewitalizacji

Wsparcie doradcze służyło poszerzeniu spojrzenia miast na wielofunkcyjność zielonej infrastruktury i NBS jako rozwiązań dostarczających istotnych usług ekosystemowych. Wielofunkcyjność zielonej infrastruktury i NBS przekłada się na szereg konkretnych korzyści dla miast. Wiedza uzyskana w ramach PIM owocowała wielowymiarowym podejściem do MID, które objęły:

- działania służące wdrożeniu NBS (od projektów pilotażowych po usystematyzowane programy wsparcia),
- rozwiązania systemowe (narzędzia finansowe, wytyczne do zagospodarowania przestrzennego),
- powołanie miejskich międzywydziałowych zespołów ds. zrównoważonego rozwoju dla poprawy koordynacji planowania działań i ich wdrażania oraz
- rozwiązania na rzecz włączenia mieszkańców jako ważnych partnerów realizowanych przedsięwzięć.

Miasta poszukują rozwiązań, które wzmocnią odporność miejskiej przestrzeni na zmiany klimatu i jednocześnie poprawią jakość życia mieszkańców. Potencjał zielonej infrastruktury jest coraz szerzej dostrzegany, a rozwiązania oparte na zasobach przyrody (ang. nature-based solutions, NBS) cieszą się rosnącym zainteresowaniem.

Wyzwania, nad którymi w ramach PIM pracowali miasta Sieci Zielonej, dotyczyły: i) stworzenia przestrzeni o wysokiej jakości życia dla mieszkańców, ii) zapewnienia różnorodnych biologicznie obszarów, iii) wzmocnienia odporności miasta na upały, gwałtowne deszcze nawalne i powodzie błyskawiczne.

Natomiast zaprojektowane w MID rozwiązania skoncentrowały się na trzech obszarach: i) planowaniu zielonej infrastruktury, ii) naturalnych aspektach rewitalizacji i rekułtywacji miejskiej przestrzeni oraz iii) adaptacji do zmian klimatu.

KORZYŚCI Z WDRAŻANIA NBS W MIASTACH

- Rewitalizacja przestrzeni
- Odbudowa usług ekosystemowych, czyli korzyści dla człowieka kreowanych przez ekosystemy
- Zapewnienie terenów zieleni i różnorodności biologicznej
- Odporność na zmiany klimatu i ich mitygacja
- Poprawa gospodarki wodnej
- Spójność społeczna
- Zdrowie i dobre samopoczucie mieszkańców
- Partycypacyjne planowanie i zarządzanie
- Poprawa potencjału ekonomicznego

Najważniejsze systemowe rekomendacje Sieci Zielonej dotyczą:

- 1 zintegrowania NBS z planowaniem inwestycji w ramach mechanizmu koordynacji, wspartego systematyczną edukacją interesariuszy oraz promocją wymiernych i monitorowanych korzyści wynikających z wdrożenia NBS
- 2 upowszechniania wiedzy w zakresie oceny usług ekosystemowych oraz umocowienia definicji usług ekosystemowych w polskim prawodawstwie
- 3 uwzględnienia wskaźników z zakresu błękitno-zielonej infrastruktury w dokumentach i decyzjach z zakresu planowania przestrzennego na poziomie lokalnym

SPOTKANIA ZREALIZOWANE W RAMACH PIM (LUTY 2022 r. – MARZEC 2023 r.)

9.02.2022		Konferencja Otwarcia (online)			
28.03.2022		Spotkanie Sieci Online #1			
26.04.2022		Spotkanie Sieci Online #2			
10.05.2022		Indywidualne Spotkanie Sieci #1 (Lublin)			
12.05.2022					
31.05.2022		Wizyta Studyjna (Kopenhaga, Dania)			
3.06.2022					
20.06.2022		Wizyta Studyjna (Ateny, Grecja)			
23.06.2022					
29.06.2022		Prezentacja PIM na Światowym Forum Miejskim, WUF11 (Katowice)			
5.07.2022		Indywidualne Spotkanie Sieci #2 (Poznań)			
7.07.2022					
14.07.2022		Spotkanie Sieci Online #2			
15.07.2022		Spotkanie Sieci Online #3			
9.08.2022		Indywidualne Spotkanie Sieci #2 (Gdańsk)			
11.08.2022					
11.08.2022		Spotkanie Sieci Online #4			
17.08.2022		Indywidualne Spotkanie Sieci #2 (Racibórz, Ruda Śląska, Żory)			
19.08.2022					
29.08.2022		Indywidualne Spotkanie Sieci #3 (Rzeszów)			
31.08.2022					
3.10.2022		Indywidualne Spotkanie Sieci (Łódź) #4			
6.10.2022		#3			
25.10.2022		Wizyta Studyjna (Tallin, Estonia)			
28.10.2022					
7.11.2022		Indywidualne Spotkanie Sieci #4 (Poznań)			
9.11.2022					
16.11.2022		Indywidualne Spotkanie Sieci #4 (Wrocław)			
18.11.2022					
14.12.2022		Spotkanie Sieci Online #3			
21.12.2022		Spotkanie Sieci Online #5			
24.01.2023		Indywidualne Spotkanie Sieci #5 (Toruń)			
26.01.2023					
7.03.2023		Spotkanie Sieci Online #4			
27.03.2023		Indywidualne Spotkanie Sieci #6 (Warszawa)			
28.03.2023		Konferencja Zamknięcia (Warszawa)			

<https://www.gov.pl/web/fundusze-regiony/partnerska-inicjatywa-miast>